

Els accionistes es freguen les mans

La revalorització de les accions d'Endesa afegeix pressió sobre Gas Natural. Els analistes cada cop veuen més clar que l'oferta de 22.500 milions d'euros presentada per la companyia de Salvador Gabarró s'allunya de les actuals cotitzacions de les accions de l'elèctrica. De fet, el valor d'Endesa a borsa a finals del mes de setembre era ja 1.200 milions d'euros superior al que ofereix Gas Natural en la seva opa.

Un altre punt de pressió perquè la firma gasista modifiqui a l'alça la seva oferta ha estat l'operació de compra del 22% de l'elèctrica Unión Fenosa per part de la constructora ACS. La firma presidida per Florentino Pérez va pagar fins a 33 euros per cada acció d'Unión Fenosa, un preu que comportava el pagament d'una sobreprima del 25% sobre la cotització de l'elèctrica.

borses. Les accions de la principal elèctrica espanyola es cotitzen a l'alça i van tancar el mes de setembre a 22,27 euros l'acció. Això vol dir que, ara per ara, les accions d'Endesa valen gairebé un euro més del que Gas Natural estaria disposat a pagar.

Paciència i discreció. La tàctica de Gas Natural és completament oposada a la d'Endesa. La firma gasista opta per la discreció. Els seus directius difícilment concedeixen entrevistes i els seus moviments entorn de l'opa són mínims i perfectament calculats.

Un exemple en seria la decisió de la firma gasista de separar les seves activitats de distribució i transport secundari de gas, tant a nivell operatiu com comptable i legal. Aquesta divisió es podria fer efectiva durant aquest mes d'octubre o a principi de novembre.

Respecte a les desqualificacions dels directius d'Endesa, la firma gasista opta per no entrar en una confrontació directa. De fet, Gas Natural s'estaria limitant a enviar periòdicament requeriments notariais a Endesa advertint-los sobre possibles faltes en el seu comportament.

Operació en estudi. L'opa de Gas Natural sobre Endesa està sent examinada per diferents administracions, tant estatals com comunitàries.

A l'estat espanyol, la Comissió Nacional de l'Energia (CNE) tot just acaba de rebre els informes que havia requerit a la firma gasista. Ara comença un període d'estudi on cadascun dels consellers de la CNE haurà d'emetre la seva opinió. Del conjunt d'opi-

nions, se n'extrauran les conclusions i s'emetrà una recomanació sobre si s'autoritza o no l'operació de compra. A més, l'entitat presidida per Maite Costa ha remès un qüestionari a tots els que podrien veure's afectats per l'opa perquè expressin la seva opinió en la decisió final.

Més vinculant podria ser la decisió que prengui Luis Berenguer, nou president del Tribunal de Defensa de la Competència (TDC). Estrenarà el seu càrrec amb la difícil papereta de decidir el futur de l'opa. La seva condició d'exdiputat socialista no ha agradat als dirigents del Partit Popular, que ja han reclamat al ministre d'Economia que mantingui Gonzalo Solana al capdavant del TDC com a mínim fins que es resolgui l'operació de compra de Gas Natural sobre Endesa.

De moment, però, les autoritats de la competència ja han rebut de la firma gasista la notificació de l'operació i ara disposen d'entre un i quatre mesos per analitzar l'operació.

A àmbit europeu, l'estat espanyol ha rebutjat de cedir a les autoritats comunitàries la responsabilitat de l'anàlisi de l'impacte sobre la competència que podria tenir l'operació de compra d'Endesa. El requeriment de la Comissió Europea era fruit de la petició oficial que ha fet Portugal perquè Brussel·les analitzés a fons l'opa.

Durant els propers dies se sabrà si finalment la Comissió decideix analitzar o no l'operació, ja que la mateixa Endesa ha demanat la intermediació de les autoritats europees de la competència.

Albert Aguilera

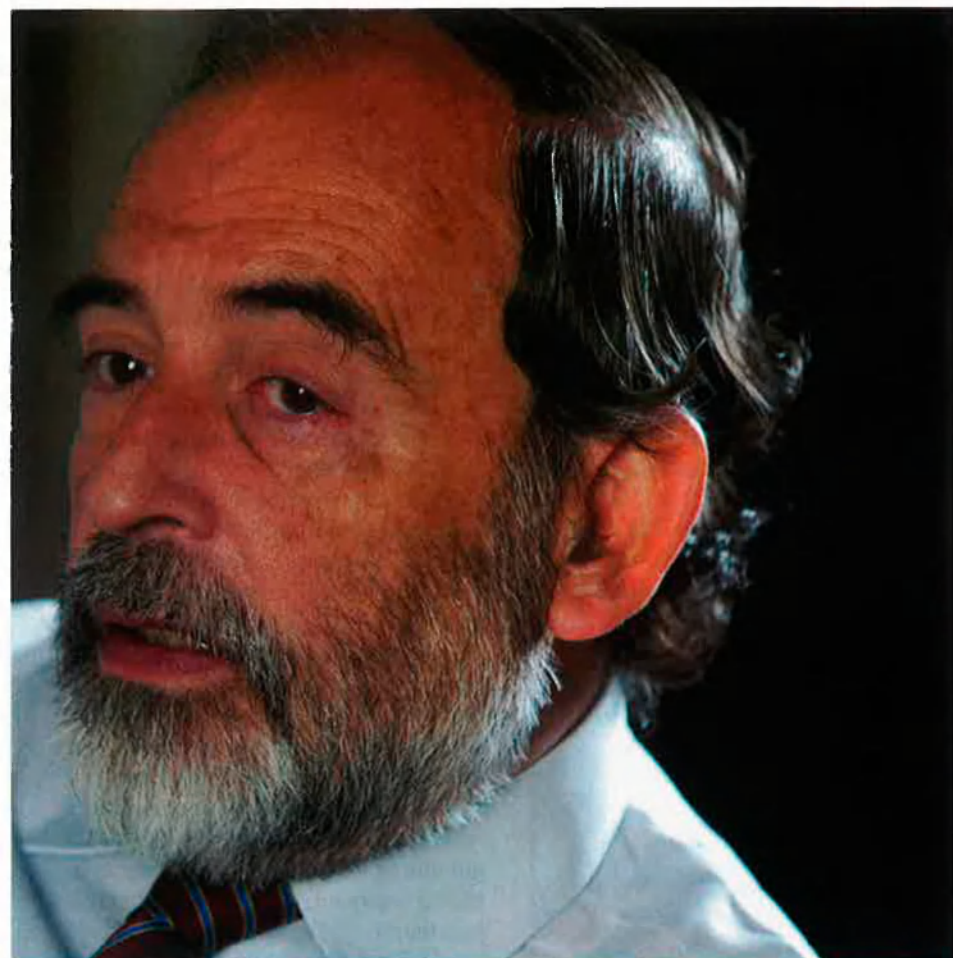
JORDI PLAY

El passat 5 de setembre Gas Natural presentà l'opa sobre Endesa. Creu que aquesta operació està correctament dirigida, en termes econòmics i empresarials?

—L'opa està ben plantejada des del punt de vista empresarial, perquè en els propers anys s'hauran de fer moltes inversions tecnològiques per afrontar un problema de proveïment energètic mundial, des de la Xina fins a Europa, passant pels EUA i els països subdesenvolupats. Ara bé, l'opa ha tingut la desgràcia de caure en un context polític bastant embolicat per la discussió de l'Estatut, en què es parla de la inserció de Catalunya dins d'Espanya. Això fa que una iniciativa empresarial ben plantejada, però que ha partit de Catalunya, hagi estat interpretada en clau política.

—Gas Natural hauria d'haver esperat al desenllaç de l'Estatut a Madrid, o haver-la plantejat vint mesos abans?

—El *time in* és el que és, i si Gas Natural volia prendre la decisió de llançar

“Avui seria un greu risc polític frenar l’opa per interessos partidistes”

Francesc Granell (Barcelona, 1944) és catedràtic d’Organització Econòmica Internacional de la UB. Va ser el primer director general de Promoció Comercial de la Generalitat de Catalunya el 1980. Ha estat conseller principal i director de la Comissió Europea, i actualment n’és director general honorari. Granell analitza el present i futur de Gas Natural en el nou context energètic mundial.

una opa en aquest moment, no podia esperar al debat de l’Estatut, perquè ningú no sap ni quan ni com s’acabarà, potser ens llancem tots els plats pel cap, no?

—**Què comportaria per a Gas Natural com a grup empresarial la consolidació de l’opa?**

—Avui, el futur del sector energètic passa per la recerca, i aquesta només la poden fer grups amb una dimensió molt important. Si Gas Natural pogués adquirir Endesa, es posicionaria com a tercer grup europeu, i sobretot, tindria moltes més possibilitats de tenir centrals de cycle combinat i accedir a tècniques energètiques superiors a les que la seva estructura actual li permet.

—**Afectaria d’alguna manera Repsol, aquesta operació?**

—En la mesura en què d’aquí a cinquanta anys potser ens quedem sense petroli, i en uns anys més, sense gas natural, cal pensar ja en un plantejament global, on és probable que Repsol, Gas Natural i Endesa pensin de nou a entrar al mercat de l’energia nuclear. Des d’aquesta perspectiva, hem de relativitzar la independència de cadascun dels subsectors energètics, i per tant, la posició de Repsol-YPF dins d’aquest context d’esgotament de recursos, amb el qual ja compten les grans empreses petrolieres.

—**Per tant, a llarg termini aquests sectors estan condemnats a aliar-se?**

—Avui tothom està convençut que les grans tendències tecnològiques energètiques estaran relacionades amb les energies renovables, i això vol dir que caldran estratègies conjuntes. Això és un missatge clar per a Repsol, per a Gas Natural, Endesa, Iberdrola, Fenosa i tots els actors del mercat energètic.

—**Si no prosperés l’opa, per a Gas Natural seria un intent fracassat més. Com repercutiria en l’estructura del grup?**

—No s’enfonsa el món si no prospera l’opa, perquè Gas Natural és una empresa sòlida, que ja ha vist fracassar altres intents i se n’ha sortit. Aleshores Gas Natural hauria de buscar alternatives i noves estratègies, basades en una altra opa o no, per respondre a les exigències d’evolució del mercat energètic mundial i poder sobreviure en aquest context.

—**Les alternatives les hauria de cercar a l’exterior, perquè a l’estat espanyol hauria exhaurit totes les possibilitats...**

—A Europa ja s'han produït fusions transnacionals, i l'únic país on només estem pensant en operacions en termes interns és a l'estat espanyol. Els moviments transnacionals històrics de l'economia espanyola s'havien produït amb Llatinoamèrica, i ara tot just hi ha algun intent d'operació europea. Però és obvi que si l'opa no prospera, Gas Natural haurà de pensar en altres alternatives per aconseguir sinergies tecnològiques i per aconseguir dimensions més grans que li permetin fer recerca i altres operacions més grans.

—Les sinergies passen només per Europa?

—Fonamentalment per Europa, però també per altres països. Dependrà molt dels moviments que es facin, i de si finalment hi ha alguna mena de privatit-

zació, com per exemple d'Électricité de France. Aquí hi hauria una possibilitat, però de moment, el govern de Villepain no està per la feina de treure a la compra pública el control de certes empreses que considera estratègiques. També cal tenir en compte que d'aquí a uns mesos podria entrar en vigor la directiva de liberalització d'alguns serveis lligats a l'energia, o que la UE es recuperi una mica de la lentitud amb el procés d'integració, sobretot després dels no de França i Holanda.

—Gas Natural podria fer marxa enrere a l'opa si detectés noves possibilitats?

—No ho crec, perquè encara no hi ha canvis estructurals importants, només petits canvis accionarials, com ara que a Unió Fenosa l'accionista de referència

ja no sigui el senyor Emilio Botín sinó Florentino Pérez. Però això no és substancial, sinó personal. També hem d'excloure a curt termini un nou intent d'opa sobre Iberdrola o altres operacions internes.

—Endesa, en la seva campanya de defensa de l'opa, considera que el preu ofertat és insuficient, i que la fusió és dolenta per al consumidor. A això cal afegir el rebuig frontal del president, Manuel Pizarro, a "treballar per La Caixa". El principal problema és el preu de les accions o l'entitat financera?

—Vull recordar que el senyor Pizarro era l'home que Rodrigo Rato va posar al món de les caixes, primer a Ibercaja i després a la presidència de la FECA, amb un objectiu: que les caixes no tinguessin tant de paper en el sistema financer espanyol. Aquella operació va fracassar, malgrat que encara ara Rato, des de l'FMI, insisteix a dir que les caixes haurien de tenir estatut de banc.

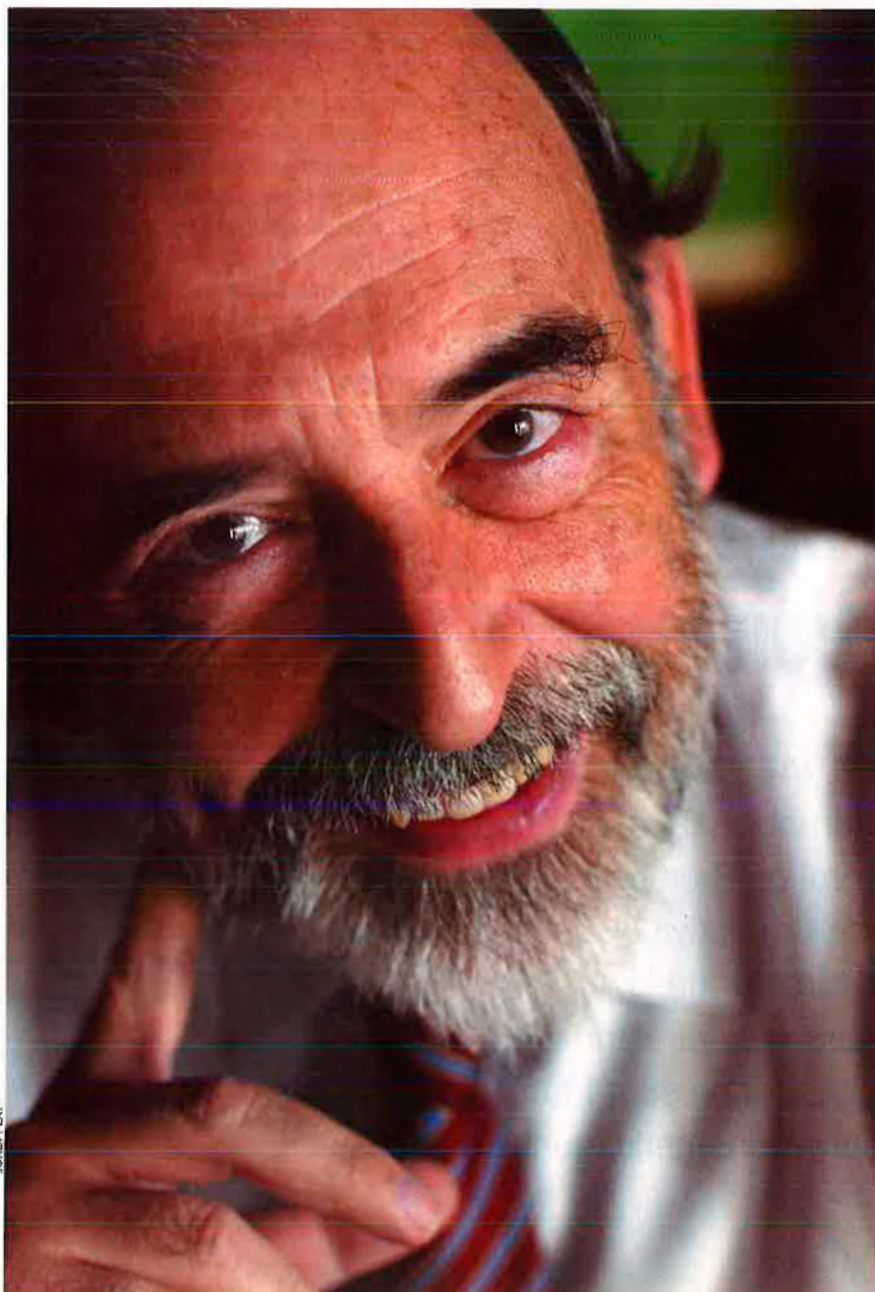
O sigui que, efectivament, a aquests sectors no els agrada que La Caixa tingui una posició forta dins del mercat financer espanyol, històricament dominat pels bancs.

—Qui pot dir que no a l'opa de Gas Natural?

—Els primers són els accionistes d'Endesa que no vulguin vendre. El segon podria ser el Tribunal de Defensa de la Competència, que digués que aquesta operació no es pot fer perquè considera que Gas Natural passaria a tenir una posició dominant al mercat. Gas Natural ja ho preveu, i per això es desprendre d'actius en favor d'Iberdrola, i potser també d'Unió Fenosa. Per altra banda, Gas Natural necessita per fer aquesta operació 30.000 milions d'euros, per absorbir el capital i el deute d'Endesa. Finalment, cal que els reguladors quedin conformes respecte a la manera com està plantejada l'operació, i que la Comunitat Europea digui que no intervé en l'operació.

—El PP ja ha dit que demanarà l'empara de Brussel·les per frenar l'opa. Quines possibilitats hi ha en aquest sentit?

—Malgrat que hagi intervingut en el cas de Portugal recomanant que es revisi la qüestió, penso que en aquest cas la UE no és competent, perquè no és una operació transnacional.

—Hi pot haver obstacles de tipus polític?

—No crec que, políticament, a ningú li interessi situar-se en una posició marcadament política, com sí que va fer Aznar en el cas de l'opa de Gas Natural sobre Iberdrola. Aleshores va moure totes les peces necessàries per impedir-ho. Però en aquest moment, el Ministeri d'Indústria i d'Economia són més aviat favorables a aquesta operació, i si els informes són favorables, avui seria un greu risc polític dir no per interessos partidistes.

—L'única arma d'Endesa, doncs, és convèncer els petits accionistes nord-americans que no vinguin?

—Endesa diu que ja és una empresa molt eficient, per tant l'opa no beneficia gens els consumidors i crea un excés de poder. Però el fet és que el senyor Pizarro i els membres del consell d'Endesa no tenen pes suficient, són els accionistes que han de decidir, i si veuen guanys en l'operació, vendran i punt. I pel que fa a Pizarro, no ha de patir per poder menjar, perquè segur que se li trobaria una solució alternativa, com es va fer amb Alberto Cortina amb la immobiliària Colonial i el pagament del blindatge...

—Per què no ha prosperat mai una opa hostil a l'estat espanyol?

—En altres països, l'estructura empresarial té menys color que aquí, on la composició accionarial del capital està molt dividit. A Europa, i sobretot als Estats Units, hi ha molts fons d'inversió i bancs industrials, de manera que és molt més fàcil posar d'acord els accionistes. El capitalisme és més pur, i els accionistes venen si treuen benefici, sense gaires consideracions més. En canvi, aquí encara pesen molt factors psicològics, personals i d'entorn empresarial que condicionen les vendes i compres.

—Creu que aquesta vegada la regla es trencarà i l'opa es consolidarà?

—Jo crec que sí, però és molt aviat per assegurar-ho. L'operació està ben encaminada, i segurament arribarem a tenir la tercera empresa energètica europea. Però les dades econòmiques que tenim avui sobre l'opa seran ben diferents, sobretot pel que fa al preu de les accions, la composició accionarial o la redistribució d'actius.

Gemma Aguilera

Observatori empresarial

Oriol Amat

Abacus i la responsabilitat social

La responsabilitat social és moda. Moltes grans empreses, sobretot les que cotitzen a borsa, publiquen informes de responsabilitat social preparats sovint pels seus gabinets d'imatge. Per altra banda, hi ha empreses que no fan tant soroll però que tenen polítiques molt actives en aquest terreny. Aquest és el cas d'Abacus, cooperativa de consum dedicada a la venda de productes culturals i educatius.

Abacus està compromesa amb els valors cooperatius. Els seus tres-cents socis de treball i el quasi mig milió de socis consumidors són copropietaris de l'empresa i tenen el dret d'assistir a les juntes preparatòries obertes a tots els socis i elegir o ser elegits com a representants a l'assemblea general. Com a cooperativa que és, es regeix pel principi "una persona, un vot". L'aposta d'Abacus per la intercooperació es plasma amb múltiples projectes com CLADE, integrat per cooperatives com La Fageda o Ecotècnia, per exemple, que és el primer grup empresarial cooperatiu català multisectorial per crear sinèrgies i difondre el model cooperatiu.

Tots els productes estan seleccionats segons el valor ludicoeducatiu i la qualitat, i deixen en segon terme raons purament comercials de models o marques. Com a organització de consumidors, Abacus està compromesa envers els problemes globals que afecten el medi social i ambiental. Per tant, proposa als socis accions educatives que contribueixin a transformar i millorar les pautes i decisions de consum quotidià per avançar cap a un consum més crític, més responsable i més respectuós amb el medi ambient.

La cooperativa Abacus és una empresa arrelada a Catalunya i, al mateix temps, oberta i respectuosa amb la diversitat i multiculturalitat de l'entorn. Històricament, ha estat al servei del nostre país, contribuint en el procés de normalització de la llengua i la cultura catalana. Al llarg dels darrers anys ha fet l'esforç de treballar amb més editorials catalanes i de promoure la literatura catalana als establiments. També concedeix els premis Abacus, entre els quals hi ha els que premien la promoció de la llengua catalana.

Un dels valors fonamentals d'Abacus és el compromís amb l'ètica empresarial, l'educació i la solidaritat. Com a mostra es pot indicar que el 15% dels excedents anuals es destinen a impulsar i donar suport a projectes educatius d'interès social. A més, Abacus destina el 0,7% dels seus excedents anuals a col·laborar en projectes de solidaritat internacional relacionats amb el desenvolupament social i l'educació.

L'èxit d'Abacus és també el de la cooperativa com a model d'empresa de l'economia social que competeix en el mercat contribuint a unes relacions socioeconòmiques més justes, una distribució més equitativa de la riquesa i un consum més sostenible i solidari.